

Katedralkultur – att leva med det tidlösa, Svensk kyrkotidning 2006

När biskopen i Linköping stift, Martin Lind, för några år sedan initierade en enkel måltid i katedralen, väckte detta stor uppmärksamhet och indignation. Det som besvärade kritikerna, var inte bara det faktum att det heliga rummet profanerades med soppa och vin. Även gästernas sammansättning väckte anstöt, då de till en del bestod av medlemmar i den gastronomiska akademien, av vilka kung Karl Gustav var den mest iögonenfallande. Att även representanter från ”allmänheten” till en billig penning kunde köpa sig ett kuvert mildrade på intet sätt kritiken. Så ser man inte på en katedral och dess verksamhet i andra delar av Europa(Ingress)

Middag i Katedral (UR)

De starka känslor som denna måltid väckte, få snarast drag av puritanism om man jämför med den måltid som nyligen tog plats i katedralen i Winchester i södra England. Den 25 februari dukade man där upp ett 40-tal bord med damastdukar, brutna servetter, silverbestick och en större uppsättning vinglas vid varje tallrik. De gäster som tog plats vid dessa bord hade fått betala 1.250 pund per bord dukat för tio. En skylt utanför Katedralen gjorde reklam: ”Enjoy a Champagne reception, luxury four course mela served with fine vines” (njut av en champagnemottagning med efterföljande fyrrätters middag serverad med goda viner). Syftet med denna välgörenhetsmiddag var att stödja verksamhet och underhåll av katedralen. Den engelska kyrkan lever under helt andra ekonomiska förutsättningar än den svenska. Okonventionella grepp behövs för att hålla verksamhet och byggnader vid liv.

Då jag frågade besökande och frivilliga i katedralen om den luxuösa middagen fick jag inga som helst negativa reaktioner. Inte heller kunde man förstå varför vi i Sverige ställer oss så avvisande till ett liknande arrangemang.

Avsaknad av perfektionism (UR)

Det finns en avgörande skillnad mellan katedraler i England, liknande Winchester, och dess svenska motsvarigheter, vilken förklarar de olika förhållningssätten. I Sverige är våra katedraler ofta präglade av perfektionism och strävan efter fulländad harmoni. Mycket pengar läggs ned på renovering och strävan efter att smälta samman olika epokers arkitektur till en enda enhetlig. Skönhetsfläckarna är få och personalen ofta otillgängligt upptagen med att

underhålla dess inventarier. Den svenske katedralbesökaren får ofta orientera sig på egen hand. Ingen har tid att ta hand om besökaren och attityden är ofta lätt avvisande.

Katedraler i England, liknande den i Winchester har en helt annan atmosfär. De olika tidsåldrarna avlöser där varandra. En del av katedralen är normandisk en annan gotisk och en tredje viktoriansk. Ambitionen, eller förutsättningen, att skapa enhetlighet, finns inte. Perfektionismen lyser med sin frånvaro. Istället möter man en befriande oordning och rörighet. Däremot är värme och välkomnande högst påtaglig. Katedralen behöver sina besökare. Man uppmanas vänligt att ge en liten donation, men blir också mottagen av frivilliga som mer än gärna visar runt i katedralen under vänligt småpratande.

Vällevnadssjukdom? (UR)

Kanske är det just detta som är nyckeln till de olika reaktionerna kring en middag i katedralen. I Sverige upprätthåller vi fortfarande en strävan efter perfektionism och högstämndhet, därför att de ekonomiska förutsättningarna fortfarande gör det möjligt. Byggnaden blir därmed viktigare än dess gäster. I England älskar man sina katedraler, men också dess besökare. Det är ju dessa som håller den gamla byggnaden vid liv. Det skapar också ett engagemang som är lika djärvt som okonventionellt. Min guide i Winchester Cathedral påpekade detta med stolthet. Några dagar i månaden gjorde han sin frivilliga insats där. Samma kväll ämnade han själv sitta till bords i katedralens förskepp och njuta av goda viner och skön musik. Svensk katedralkultur kan därmed ses som en vällevnadssjukdom. Vi har det helt enkelt för gott ställt, för att ännu upptäcka allt det som en katedral kan användas till.

Jakob Carlander